

A MULTIK MÁR TUDJÁK, MITŐL MARADHAT ÉLETBEN AZ ADAT

Világelső szolgáltatás a magyar piacon

Nagy titoktartás mellett fejlesztette ki egy magyar társaság az elektronikus adathordozók távoli helyszínen történő tárolásának módszertanát, de mára világszinten is vezető szakértőjévé váltak a területnek. Máttyás Gyulát, a MediaVault Hungary Kft. ügyvezető igazgatóját kérdeztük.

– Egy 2007-es konferencián kívül nem találtam nyomát, hogy a szolgáltatásukat népszerűsítették volna. Miért volt a nagy csend, ahelyett, hogy megmutatták volna, mit tudnak?

– Ez az én "bűnöm", azt gondoltam, hogy az nem jó, ha nagy dobra verjük a MediaVault, magyarul Adathordozó Páncélterem szolgáltatást, mert ez egy speciális biztonsági szolgáltatás, és ezt szépen csendben kell csinálni. Ma már látom, ez nem teljesen van így, a szolgáltatást szépen csendben kell csinálni, de a tény, hogy van egy ilyen szolgáltatás, azt igenis nagy dobra kell verni.

– Hogyan jött az ötlet, hogy az it-biztonság egy még fel nem fedezett területére próbáljon betörni?

– Két dolog mozgatta meg a fantáziámat. Az egyik, hogy már régi, tíz évvel ezelőtti felmérések is azt állították, hogy tíz olyan cégből, amelyik elveszíti az adatvagyonát, nyolc egy éven belül csődbe megy. A másik, hogy a MediaVault alakítása környékén egy másik társaságot vezettem, amelyik nagy informatikai rendszereket tervezett, épített és üzemeltetett főként a szállodaiiparban, gyógyszeripari és más multinacionális cégeknek dolgoztunk. Az egyik ilyen társaság gazdasági igazgatója "zaklatott" azzal, hogy a mentéseiket a rendszergazdánk szállítsa el külső helyszínre, és tároljuk biztonságban, hogy ha bármi baj van, akkor legyen olyan mentésük, amiből helyre tudják állítani az adataikat.

– És egyből ráharapott?

– Dehogynis! Égnek állt a hajam, mert az ezzel járó felelősséget nem lehet bevállalni! Elmagyaráztam, hogy milyen nagy felelősség ez, a gazdasági szakember meg is értette, ennek ellenére kérte, hogy találjunk ki valamit a probléma megoldása érdekében. Ez 2002–2003 körül volt, és akkor megpróbáltam kitalálni egy olyan szolgáltatást, ami első ránézésre nagyon egyszerű, hiszen csak annyiról szól, hogy odamegyünk az ügyfélhez, átvesszük a mentéseit, elvisszük egy páncélterembe, tároljuk, és amikor szüksége van rá, visszavisszük.

– Ez tényleg nem tűnik nagyon bonyolultnak. Milyen problémák merülhetnek fel?

– Úgy gondoltam, hogy csak akkor van értelme ilyen szolgáltatásba belevágni, ha azt a legmagasabb minőségben tudjuk nyújtani. A minőségi kritériumokból az első és legfontosabb, hogy ne kerülhesen illetéktelen kézbe a mentés. A második, de közel ugyanolyan fontos, mint az első, hogy szállítás és tárolás közben ne sérüljenek az adatok fizikailag.

– Ezek azért nem tűnnek csak újtechnológiával megoldható problémáknak. Vagy igen?

– Persze, első látásra nem tűnik vészesnek. Viszont a legtöbben nem tudják, hogy bizonyos adathordozók nagyon érzékenyek a hőingadozásokra. Egy mágnesszalagot például nem szabad 32 fok fölé melegíteni, mert akkor olvashatatlanná válnak rajta az adatok. De hihetetlenül kényesek például a leejtésre is, ha egy tekercs mágnesszalagot elejtek, annak a belsejében mindenfajta műanyag műtűr van, ami hajlamos összetörni, ha én ezek után ezt a tekercs szalagot beteszem az olvasójába, a letört kis műtűr szinte biztosan tönkreteszi a mágnesszalag-olvasót is, ez pedig nem olcsó mulatság. Azért, hogy ezeket a problémákat kizárhassuk, keresnünk kellett olyan speciális táskákat, amelyekben a kazetta úgy be van kötve, mint a biztonsági övvel egy autó utasa. Nem ütődik neki a táska belsejének sem, illetőleg a táska anyaga olyan, hogy attól van tartása, hogy strukturált a felület, fölveszi az ütődést,

ÁTADÁS-ÁTVÉTEL

▶ Átvételkor az adathordozókat tartalmazó táskákat az amerikai és európai szabványoknak is megfelelő, csak roncsolással eltávolítható plombával zárjuk le. A táska hologramos azonosítóján lévő vonalkódot és a plombán lévő vonalkódot is beszkenyelik, majd az átvételi elismervényt nyomtatják.

nyomódást, plusz dupla falú a táska, nem engedi a mentéseket gyorsan felmelegedni, lehűlni. Nem volt egyszerű rátalálni az amerikai Turtle Case táskákra, amelyek mára kvázi szabvánnyá váltak a mágnesszalagok szállítása területén. Elkezdünk ezeket a táskákat használni, és menet közben annyira sikeresek lettek, hogy mi lettünk a Turtle Case európai fő disztribútora.

– Nem túlzás az az igény, hogy hímes tojásként vigyázzanak a szalagokra?

– Egyrészt ha az ön cégének az adatai lennének az egyetlen megmaradt szalagon, örülne, ha mostohán bánának vele? Másrészt tudni kell, hogy ezekben a mágnesszalagos backup kazettákban félhüvelykes, 12,7 milliméter széles szalag van. Amikor ezeket a kazettákat kifejlesztették 1992-ben, 18 sávot írtak rá, ami nagy szám volt, mert egy sáv kevesebb mint egy milliméter széles volt. Időközben sűrűsödtek a sávok, a legújabb típusú szalagokra 1280 sávot írnak. Könnyen elképzelhető, mennyire finom vezérlést kívánnak ezek a mechanikák. A fejek mozgása már olyan finom, hogy ha a szalagot engedik 32 fok fölé melegedni, és az ettől elkezdi a szélein szemmel nem is látható módon kifodrosodni, akkor esély sem lesz a visszaolvasásra. Ezért nagy hiba, ha szatyorban szállítják a szalagot a bankba, mert így nyáron megfőzik, télen megfagyasztják. Hihetetlenül kényesek ezek a szalagok.

– Értem. De ezzel túl voltak a problémák zömén?

– Á, dehogynis! Rá kellett jönnünk, hogy a szállítást menetet is precízen ki kell dolgozni. A hőmérsékleti problémák miatt fontos, hogy légkondicionált járművel szállítsuk a táskákat. Természetesen a páncéltermeink is légkondicionáltak, elektrosztatikus padlóval ellátottak, valamint további speciális felszereléssel, mindazzal, ami szükséges ahhoz, hogy az adathordozók sérülésmentesen, luxushotel

szinten éljék meg a tárolást. Ki kellett még dolgoznunk, hogy ne juthassanak illetéktelen kezekbe a mentések. Ezért egyszerre mindig két dolgozónk kezeli az adathordozókat tartalmazó táskákat, a párok tagjait rendszeresen cseréljük. De például már üzem közben jöttünk rá, hogy nemcsak katasztrófaelhárításra lehet használni a szolgáltatásunkat, hanem a tárolt adatokat fel lehet használni bizonyítékként is valamilyen jogi, gazdasági folyamatban, ahol jelentősége van annak, hogy nekem a múltban bizonyos gazdasági mutatóim, cselekedeteim, elektronikus adataim hogy néztek ki. Ha valaki maga őrzi a mentéseit, akkor azokat bármikor képes manipulálni, ergo nincs az a bíróság, amelyik elfogadja bizonyítékként. Ha olyan, szigorúan dokumentált módon és független szolgáltatónál tárolja a mentéseit, mint amilyenek mi vagyunk, akkor viszont felhasználhatók bizonyítékként. Volt is ilyen esetünk, egy gyógyszercégnél voltak jogi problémái egy szer kipróbálása során Olaszországban. Bizonyos dolgok nem jól sikerültek, és a klinika azt állította, hogy azért, mert nem kaptak előzetesen megfelelő tájékoztatást. A gyógyszer cég kikért egy nálunk elhelyezett, leplombált mentést, azt szabályozott körülmények között visszatöltötték, és rajta volt az ominózus e-mail. Ha ezt a mentést maguk tárolták volna, nem lett volna bizonyító ereje. Nézze, ezer problémába futottunk bele, amíg teljesen le nem tisztult, hogy mit hogyan kell csinálnunk, de mára bátran állíthatom, hogy ezen a területen mi vagyunk a legjobbak a világon.

– A nyugati versenytársakat is megelőzik?

– Meg. Egyrészt nagyon kevesen kínálják ezt a szolgáltatást, másrészt ilyen biztonsági szinten, mint mi, senki nem szolgáltat, mi ezt lassan tíz éve tanuljuk, csináljuk. Egy hasonló területen dolgozó német cég például a kazettákat táskák nélkül szállítja

és azokat egy páncélszekrény közös polcán, egymás mellett tárolja. Látszik, hogy viszonylag egyszerű figyelmetlenséggel el lehet cserélni a kazettákat, ami nagy baj, mert idegen kézbe kerülhetnek adatok. Ezzel szemben mi úgy oldjuk meg a mentések tárolását, hogy miután az ügyfél rendszergazdája elhelyezte a szalagokat a fent említett speciális táskában, átvételkor egy plombával zárjuk le, amit csak roncsolással lehet levenni. Minden egyes táskán egy olyan vonalkódos hologramos azonosító van, amit nem lehet átragasztani másik táskára. A plombálás után kézi komputerrel beszkenyeljük a táska adatait, és a helyszínen nyomtatunk egy átvételi elismervényt. Az adatok pedig bekerülnek a központi adatbázisunkba. Amikor kiszállítunk egy táskát, akkor ugyanúgy nyomtatunk, csak akkor átadási bizonylatot. Így gyakorlatilag minden egyes tranzakciónál egyrészt egy elektronikus, másrészt egy fizikai, aláírt dokumentáció is készül. Nagyon fontos, hogy garantálni tudjuk a számonkérhetőséget és a nyomonkövethetőséget, ami nálunk elektronikus és fizikailag is megvalósul. Kifejlesztettünk például egy olyan online nyilvántartó menedzsmentrendszer, amelybe az ügyfél be tud lépni, láthatja a táskáit, hogy az egyes táskákba milyen mentéseket tett és online állíthatja a szállítások dátumait is. De folytathatnám a sort, tényleg nem túlzás, hogy ezernyi problémát győztünk le, mire azt mondhatjuk, hogy tényleg világszerte a szolgáltatásunk.

– Kik az ügyfeleik?

– Kezdetben a multik közül is csak a legnagyobbak szerződtek velünk, hiszen ők voltak azok, akik tudták, hogy mekkora kár érne őket, ha elvesznének vagy illetéktelen kezekbe kerülnének az adataik. Mára egyre többen, kis- és közepes vállalkozások is felismerték a mentések biztonságos, külső helyszínen történő tárolásának szükségességét. Egyre több ilyen vállalkozást tisztelhetünk partnereink között. Ezért is határoztuk el, hogy elkezdjünk terjeszkedni vidéken is, a vidéki nagyvárosokban.

GIRNT JÓZSEF

MÁTTYÁS GYULA

Magyarország és a közép-kelet-európai régió lemaradóiban

Az adatközpontok üzemeltetése terén egyértelmű trend a hatékonyságnövelés, optimális eredmény azonban csak átfogó energiamedzsmenttől várható. Az APC by Schneider Electric szakértője szerint egy adatközpontot is úgy kell üzemeltetni, mint egy vállalatot, ahol a hatékony vállalatvezetés elképzelhetetlen a vállalatirányítási rendszerek nélkül.

Az adatközponti eszközök és megoldások fejlődésével párhuzamosan a hatékonyságmérés evolúciója is újabb szakaszba ért az elmúlt években: a pusztán energetikai szempontból alkalmazott hatékonyságmérést (pue – power usage effectiveness) egyre több helyen váltja fel a holisztikus megközelítést tükröző dcue (data center usage effectiveness). A pue-vel szemben a dcue már nem csupán az adatközponti energiahatékonyság, illetve az energiafogyasztás csökkentésének mérőszáma, hanem egy környezeti egységként kezeli az adatközpontot, beleértve a rendszer it-elemeit, valamint az informatikai eszközöket befogadó épületet, annak átfogó energiamedzsmentjével. Egy adatközpontot is úgy kell üzemeltetni, mint egy vállalatot, ahol az erp-rendszerek már nemcsak általánosan elterjedtek nevezhetők, de korszerű és hatékony vállalatvezetés már elképzelhetetlen nélkülük – mondta lapunknak Szarka Attila, az APC by Schneider Electric üzletfejlesztési menedzsera.

A kizárólag pue-alapon végzett számítások és döntések könnyen oda vezethetnek, hogy a többletberuházások hozzáak az elvárt, jobb pue-t, de az adatközpont teljesítménye (teljes energiafelvétel, illetve a számítási teljesítmény) csökken – mondta a szakértő. Ennek mérésére szolgálna a dcue, amelyre azonban még mindig nincs pontos definíció, bár azok a sarokpontok, amelyek alapján az optimális működési környezet tervezhető és kialakítható, már ismertek. Ennek a szemléletnek a bevezetése még világszinten várat magára – tette hozzá Szarka Attila. Magyarország, illetve a közép-kelet-európai régió elmaradásban van a fejlettebb országokhoz képest, ahol az adatközpontok üzemeltetői már egy ideje hajlandók többet költeni, befektetni azért, hogy hosszú távon megtérülő beruházásként alacsonyabb teljes bekerülési költséggel (tco) üzemeltessék ezeket a létesítményeket. Míg hazánkban még mindig a CAPEX alapú összehasonlítás uralkodik, van olyan ország – például Nagy-Britannia –, ahol már törvényi szabályozás és adókedvezmények

is motiválják a felhasználókat ebbe az irányba. Ezeknek a beruházásoknak, számításoknak az alapját még mindig leginkább a pue képezi, amely a kiszolgáló infrastruktúra energiahatékonyságát írja le. Kérdésünkre a szakértő kifejtette: Magyarország elmaradása a pue-mérés terén érhető tetten. Szarka véleménye szerint azonban a dcue mérésére még sehol a világon nem készültek fel az üzemeltetők: nincs kialakult mérési megoldás, valamint egységes definíció sem. A brit szabályozás is csak az energiahatékonysággal foglalkozik, hazánkban pedig az a jellemző, hogy az üzemeltetők a beruházási költségeket hasonlítják össze, és nem a teljes bekerülési költséget (tco). Ez sok esetben nem a pénzügyre vezethető vissza, hanem a hosszú távú (három-öt éves) költség-számítás elmaradását, illetve a tco alapú motiváció hiányát jelzi.

NOVÁK CSABA

▶ Az oldalt szerkesztette: Girnt József, girntjoe@gmail.com